

Artykuł 30 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka

Żadnego z postanowień niniejszej Deklaracji nie można rozumieć jako udzielającego jakiegokolwiek Państwu, grupie lub osobie jakiegokolwiek prawa do rozwijania działalności lub wydawania aktów zmierzających do obalenia któregoś z praw i wolności proklamowanych w niniejszej Deklaracji.

I. Informacje ogólne

Sedno artykułu 30 stanowi idea, że prawa człowieka zawarte w Deklaracji są niepodzielne i niezbywalne. Nie należy ich odbierać, z wyjątkiem szczególnych sytuacji i zgodnie z należyty procesem.

Warto zaznaczyć, że wszystkie prawa zawarte w PDPCz są ze sobą powiązane i są równie ważne, wszystkie muszą być przestrzegane i żadne z nich nie ma pierwszeństwa przed innymi, w związku z czym nie można wybrać najważniejszego. Prawa te są jednakowe dla osoby o każdej płci, narodowości i w każdym wieku, więc nie można ich umieszczać w hierarchii ani wykonywać w izolacji.

Artykuł 30 nazwano „ograniczeniami dla tyranów” - daje to wszystkim wolność od państwa lub osobistej ingerencji w prawa zawarte we wszystkich poprzednich artykułach. Podkreśla również, że nie możemy korzystać z tych praw wbrew celom Organizacji Narodów Zjednoczonych.

II. Czy jest różnica między prawami niezbywalnymi a prawami ustawowymi w USA?

Obywatele amerykańscy cieszyli się szerokim spektrum praw, a liczba ich praw, przywilejów i uprawnień wzrosła przez lata od czasu utworzenia Stanów Zjednoczonych. Nie wszystkie prawa, z których korzystają i których oczekują Amerykanie, są prawami niezbywalnymi, czyli takimi, których po prostu nie można odebrać żadnemu człowiekowi. Oprócz nich istnieją bowiem prawa określane przez rząd i ludzi.

Różnica między niezbywalnymi prawami a prawami ustawowymi polega na tym, że jedno jest nadawane każdemu człowiekowi przez naturę urodzenia, a drugie jest zakodowane w prawie. Niezbywalne prawa zastępują prawa rządowe i normy kulturowe. Te naturalne prawa obejmują m.in. prawo do samodzielnego myślenia, prawo do życia i prawo do samoobrony i pozostają przez całe życie każdego człowieka.

Z drugiej strony, prawa ustawowe to te stworzone, uznane i chronione przez rząd. W Stanach Zjednoczonych obejmują one takie prawa, jak prawo do głosowania, prawo do rzetelnego procesu sądowego w przypadku oskarżenia o popełnienie przestępstwa lub krzywdy cywilnej oraz ochrona przed nieuczciwymi przeszukaniami i zajęciem. Prawa różnią się w zależności od kraju lub stanu, w którym mieszka dana osoba, ponieważ prawo każdej jurysdykcji określa konkretne prawa. Prawa mogą zostać zmienione, zawieszane lub odwołane, jeśli nowe przepisy zostaną uznane za konieczne lub bardziej odpowiednie, jednak żadne z tych praw nie może naruszać praw niezbywalnych.

III. Orzeczenie Stanowego Sadu Najwyższego o niezbywalnych prawach nienarodzonego dziecka

W 2009 roku Sarah Hicks zażywała kokainę będąc w ciąży. W momencie narodzin jej syn miał pozytywny wynik na obecność narkotyków, a jego matkę oskarżono o przestępstwo naruszenia prawa Alabamy o zagrożeniu chemicznym.

United Nations
Association
Poland

Zgodnie z prawem: „osoba odpowiedzialna popełnia przestępstwo związane z zagrożeniem chemicznym (...), jeżeli (...) świadomie, lekkomyślnie lub umyślnie powoduje lub pozwala dziecku na narażenie, połknięcie, wdychanie lub jakikolwiek kontakt z substancją kontrolowaną, substancją chemiczną lub akcesoriami związanymi z narkotykami (...)”.

W 2010 roku Hicks przyznała się do winy, ale zastrzegła sobie prawo do odwołania się od tego, czy ustawa mówiąca o narażaniu „dziecka” na powyższe substancje, obejmuje również płód. Kobieta została skazana na trzy lata więzienia, lecz natychmiast odwołała się od wyroku do Alabama Court of Criminal Appeals, argumentując, że omawiane prawo nie mówi o nienarodzonych dzieciach ani płodach, co świadczy o jego niejednoznacznym rozumieniu.

Sąd apelacyjny orzekł przeciwko Hicks, stwierdzając, że przepis dotyczy także nienarodzonych dzieci lub zdolnych do życia płodów. W 2012 roku kobieta ponownie odwołała się od tej decyzji, tym razem do Sądu Najwyższego stanu Alabama. Dwa lata później, w sprawie Sarah Janie Hicks przeciwko Stanowi Alabama z 2014 r., Stanowy Sąd Najwyższy potwierdził decyzję sądu niższej instancji, ogłaszając, że słowo „dziecko” w ustawie o zagrożeniu chemicznym odnosi się również do nienarodzonych dzieci.

W swojej pisemnej opinii Chief Justice Roy S. Moore podał:

„(...) Nienarodzone dziecko ma niezbywalne prawo do życia od najwcześniejszych etapów rozwoju” i dodał: „Pragnę podkreślić, że niezbywalne prawo do życia jest darem Boga, który rząd cywilny musi zapewnić wszystkim osobom - urodzonym czy też nie.”